

Onderwerp: Verslag Commissie monitoring waddengas 2006 (stakeholder commissie)

Bijeenkomst 5 december 2013
Plaats: It Fryske Gea /Olterterp
Tijd: 10.00 uur-13.00 uur

Aanwezig:

-Hoogland (voorzitter)
-Prakken (RWS)
-Lofvers (RWS/waterdienst Lelystad)
-Gerbens (Waddenvereniging)
-De Vries (It Fryske Gea)
- Lammerts (Staatsbosbeheer)
- De Graaf (weth.gemeente Dongeradeel) amk
- Bot (prov. Fryslan)
- Deems (prov. Fryslan)
- Jansen (NAM)
- Van de Water (NAM/secr.)

Beknopt verslag:

0) Nieuwe commissieleden

Met ingang van 1 februari 2014 wordt A. Prakken vervangen door E. Lofvers. P. Bot wordt met ingang van 1 april 2014 vervangen door R. Deems. De voorzitter heet de toekomstige nieuwe leden welkom. Zij zullen in verband met overdracht deze en komende vergadering ook bijwonen.

1) Verslag vorige vergadering

Het verslag van de vorige vergadering d.d. 3 oktober 2013 (met kleine textuele aanpassing) wordt goedgekeurd.

2) Voortgang monitoring 2013/ productie 2013

Monitoring 2013

In 2013 wordt nog gemonitord volgens het monitoringprogramma 2007-2012 omdat het nieuwe monitoringprogramma 2014-2019 nog niet is goedgekeurd. De stand van zaken m.b.t. de monitoring 2013 is:

-NIOZ: rapportage ontvangen
-A&W: rapportage te ontvangen voor 1 januari 2014
-SOVON: op 7 november 2013 is er een workshop geweest over vogelanalyses. Resultaten zijn vastgelegd en verwerkt.
-LIDAR: in oktober 2013 zijn de gebieden PGT en ZKL opgenomen met LIDAR. Er zal nog een ground truth analyse worden uitgevoerd. In het nieuwe monitoring programma 2014-2019 wordt uitgegaan van 2 LIDAR vluchten per jaar.
NCA: rapportage ontvangen
M&R
cyclus 2013: wordt uitgevoerd in Q 1 2014

Productie 2013

De werkelijke productie op jaarbasis versus jaarproductie volgens winningsplan MGT/LWO/VRH (per veld) luidt:

Voorkomen/Jaar	2011	2012	tot 1-12-2013
Nes WiPla 2011	750	1175	1589
Nes Actual	991	1064	1311
Moddergat WiPla 2011	504	419	321
Moddergat Actual	521	395	373
Lauwersoog-Oost WiPla 2011	259	237	201
LWO-O Actual	314	262	197
Lauwersoog-West WiPla 2011	135	163	132
LWO-W Actual	187	136	112
Lauwersoog-C WiPla 2011	0	13	17
LWO-C Actual	0	40	35
Vierhuizen-Oost WiPla 2011	357	358	355
VHN-E Actual	190	155	121
Total WiPla Wadden	2005	2365	2615
Total Actual Wadden	2201	2051	2149

NB: SodM houdt toezicht hierop door uit te gaan van de werkelijke cumulatieve productie van alle in het winningsplan genoemde voorkomens te vergelijken met de voorspelde cumulatieve productie uit die velden. Indien er cumulatief sprake is van een afwijking van meer dan + of - 20 %, zal er een verzoek om instemming van een gewijzigd winningsplan moeten worden ingediend bij de Minister. Bij de uitvoering van de jaarlijkse meet- en regelcyclus, ter verificatie van de toegestane bodemdalingssnelheid per komberging, worden alle actuele parameters gehanteerd.

3) Evaluatie meten en monitoren 2007-2012 en Concept Monitoringprogramma 2014-2019

De Auditcommissie heeft op 31 januari 2013 een advies uitgebracht over de opzet van de evaluatie van de monitoring over de periode 2007-2012. Dit advies is doorgegeven aan de betreffende onderzoekers met het verzoek hiermee bij hun rapportage rekening te houden. Na een bijeenkomst met alle stakeholders in mei 2013 (te Zeegse) waar ook de conceptevaluatierapportage werd besproken, is in juni 2013 het evaluatierapport ingediend bij EZ. Deze rapportage is vervolgens voorgelegd aan de Auditcommissie. De Auditcommissie geeft in haar schrijven van 23 oktober 2013 haar eerste formele reactie op de evaluatie. De kern van deze reactie is dat de evaluatie onvoldoende is met name omdat onvoldoende inzichtelijk is gemaakt hoe rekening is gehouden met het voornoemde advies van 31 januari 2013. Vervolgens heeft overleg plaatsgevonden tussen EZ, de Auditcommissie en NAM. Daarbij is afgesproken dat NAM uiterlijk op 11 december 2013 een aangepast conceptevaluatierapport inclusief een concept monitoringsplan

5) Vergaderschema 2014:

- 20 maart 2014;
-plaats: It Fryske Gea Olterterp
-10.00 uur-12.00 uur

- 23 april 2014;
bespreking concept Commissie advies over 2013

- 29 april 2014 (zonodig);
Afronding definitief advies

7) Rondvraag.

Geen.

Getekend voor akkoord:

J. Hoogland (voorzitter)

J.P. van de Water (secretaris)

Olterterp,
20 maart 2014.

2014-2019 zal voorleggen aan EZ en de Auditcommissie. Daarbij zal expliciet wordt aangegeven hoe rekening is gehouden met het Auditcommissieadvies van 31 januari 2013 en de reactie van 23 oktober 2013. Deze rapportage zal vervolgens door de Auditcommissie worden besproken in haar vergadering van 19 december 2013. In januari 2014 kan vervolgens nog een afrondende bespreking plaatsvinden waarna vervolgens het evaluatierapport 2007-2012 en het nieuwe monitoringprogramma 2014-2019 worden afgerond en formeel door NAM kunnen worden ingediend (naar verwachting in februari 2014).

De Commissie monitoring waddengas 2006 is/wordt als volgt betrokken bij het het nieuwe monitoringprogramma 2014-2019.

Op 24 september 2013 is een eerste concept monitoringprogramma 2014-2019 voorgelegd aan de Commissie. Dit programma is vervolgens besproken in de vergadering van de Commissie op 3 oktober 2013. Aan de hand van een pp-presentatie van JJ wordt in deze vergadering het in te dienen concept monitoringprogramma 2014-2019 verder besproken.

De belangrijkste punten uit monitoringprogramma 2014-2019 zijn:

- bij de toekomstige monitoring zal meer accent worden gelegd op de instandhoudingsdoelen van de betrokken N2000 gebieden
- Lauwersmeer: bij de bepaling of de draagkracht van gebied wel/niet wordt aangetast uitvoeriger meenemen de flora en waterkwaliteit
- Lauwersmeer: grotere dekking van monitoringsgebied Lauwersmeer mede ook met het oog op nieuwe booractiviteiten de komende jaren naar nieuwe gasvelden onder het Lauwersmeer.
- wadplaten: er zal meer accent worden gelegd op het monitoren van stabielere wadplaten en Hotspotbenadering. De LIDAR toepassing zal verder worden gevalideerd met ground truthing. Afstemming met RWS, die ook deze techniek toepast, is daarbij noodzakelijk.
- wadplaten: bodemdieren PGT/ZKL op een aangepaste wijze blijven volgen in relatie tot draagkracht van het gebied voor de te beschermen soorten en habitats.

NAM is momenteel bezig met de afronding van de concepten. Afgesproken wordt om de in december 2013 in te dienen aangepaste evaluatierapport 2007-2012 en concept monitoringsplan 2014-2019 ook aan de Commissie te mailen for comment.

4) Diversen

- RvSt uitspraak 30 oktober 2013:

NAM is tevreden met de uitspraak. De uitspraak geeft aan dat het Hand aan de kraan principe zoals in 2007 ook al eens door de RvSt is beoordeeld, nog steeds valide is.

- Onderzoek bodemdalingeffecten op lange termijn:

Op 29 oktober 2013 heeft er terugkoppeling over voortgang aan stakeholders plaatsgevonden van dit onderzoek in Leeuwarden bij de Waddenacademie. Daarbij waren ook aanwezig vertegenwoordigers van de Waddenvereniging. Bij diverse leden van de Commissie is er behoefte om bij een volgende terugkoppeling van de voortgang van dit onderzoek ook aanwezig te zijn. Volgende bijeenkomst is gepland op 4/4/2014 te Rijswijk (voor nadere info hierover zie de web site van de Waddenacademie).

- Nieuwe booractiviteiten in waddengebied (2013-2018)

Aan de hand van een overzichtskaart worden nieuwe booractiviteiten vanaf AME Oost 2 , Anjum, Moddergat , Lauwersoog Vierhuizen en Ternaard toegelicht. De boringen vinden plaats vanaf bestaande locaties. De vergunningaanvragen zijn in voorbereiding.

- Boekje: winning waddengas 2007-2012:

Betreffende boekje is in voorbereiding. In dit boekje zal ook het advies van de Auditcommissie worden verwerkt.